

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/79/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1512205511
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1512205511.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Královej a členiek senátu JUDr. Ivany Jahnovej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej v právnej veci žalobkyne: I. B., E. B. XX.X.XXXX, I. I. S. XX, S., E.Á. S. X., zastúpená advokátom JUDr. Miroslavom Pekárom, AK so sídlom: Krížna 44, Bratislava, proti žalovaným: X/ U.. O. D., X.. D.Á., E. X.XX.XXXX, I.: Z. X, I., ako právna nástupkyňa pôvodne žalovaného v 1. rade X. D., E. B..X.XXXX, Y. XX.X.XXXX, zastúpená advokátom Mgr. Petrom Arendackým, AK so sídlom: Železničiarska 13, Bratislava, X/ M. D., X.. B., E. B. XX.XX.XXXX, I.: W. XXXX/X, I., X/ O. G., X.. D., E. B. XX.X.XXXX, I.: W. XXXX/X, I., X/ Y. L., X.. D., E. B. XX.X.XXXX, I.: D. XXXXX/XX, Bratislava, žalované v 2.,3. a 4. rade ako právne nástupkyne pôvodne žalovaného v 2. rade P. D., E. B. XX.XX.XXXX, Y.G. X.XX.XXX9, o určenie, že žalobkyňa je dedičkou po poručiťelke X. D., o určenie, že pôvodný žalovaný v 1. rade nie je dedičom po poručiťelke X. D. a o určenie neplatnosti notárskej zápisnice v časti vydedenia žalobkyne, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V, č. k. 7C/70/2012 - 235, zo dňa 27.9.2016, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd odvolanie žalobkyne do výroku rozsudku Okresného súdu Bratislava V, č. k. 7C/70/2012 - 235 zo dňa 27.9.2016, ktorým zamietol žalobu v časti určenia, že žalovaný v 1. rade nie je dedičom po poručiťelke X. D. E. B. X.X.XXXX, Y. B. XX.X.XXXX o d m i e t a .

II. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava V, č. k. 7C/70/2012 - 235 zo dňa 27.9.2016 vo výrokoch, ktorým zamietol žalobu v časti určenia, že žalobkyňa je dedičkou po poručiťelke X. D. E. B. X.X.XXXX, Y. B. XX.X.XXXX a v časti určenia, že notárska zápisnica zo dňa 4.10.2005, č. N 141/2005, NZ 46285/2005, NCRIs 45677/2005 spísaná Notárskym úradom JUDr. Jany Mikušovej je v časti vydedenia žalobkyne neplatná p o t v r d z u j e .

III. Žalovaný v 1. rade má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

IV. Žalovanému v 2. rade náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava V rozsudkom č. k. 7C 70/2012-180, zo dňa 27. 9. 2016, v poradí druhým, zamietol žalobu žalobkyne o určenie 1.) že žalobkyňa je dedičkou po poručiťelke X. D. E. B. X.X.XXXX, Y. B. XX.X.XXXX (ďalej aj poručiťelka), 2.) že žalovaný v 1. rade nie je dedičom po poručiťelke X. D., a 3.) že notárska zápisnica zo dňa 4.10.2005, č. N 141/2005, NZ 46285/2005, NCRIs 45677/2005 spísaná Notárskym úradom JUDr. Jany Mikušovej je v časti vydedenia žalobkyne neplatná. Žalovanému v 1. rade priznal plný nárok na náhradu trov konania. Žalovanému v 2. rade nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že dňa 4.10.2005 v byte poručiťky na L. XX K. I. bola spísaná notárkou JUDr. Janou Mikušovou notárska zápisnica s matkou strán sporu (poručiťkou), ktorá po vyhlásení, že je spôsobilá na právne úkony, požiadala o spisanie závetu a listiny o vydedení. Obsahom tejto zápisnice bolo vyhlásenie X. D., že pre prípad svojej smrti všetok svoj majetok, najmä byt na L. XX v Bratislave zanecháva svojmu synovi X. D. rovi - žalovanému v 1. rade a súčasne vydeduje svoju dcéru I. B. - žalobkyňu a to z toho dôvodu, že jej neposkytuje žiadnu pomoc v starobe a nechová sa k nej ako k matke a taktiež vydeduje svojho syna P. D. - žalovaného v 2. rade, z dôvodu, že jej neposkytuje žiadnu pomoc a neudržiava s ňou žiadny kontakt. Súčasne X. D. žiadala, aby sa dôsledky vydedenia vzťahovali aj na právnych nástupcov vydedených. Poručiťka v predmetnej notárskej zápisnici ďalej uviedla, že jej vek a zdravotný stav jej nedovoľujú sa bez pomoci o seba postarať, túto starostlivosť jej poskytuje syn Richard. Dňa 17.9.2011 matka strán sporu zomrela. Uznesením súdu prvej inštancie zo dňa 7.2.2012 bolo dedičské konanie po poručiťke X. D. prerušené z dôvodu, že dcéra poručiťky I. B. závet a listinu o vydedení neuznala za platnú, a preto jej bolo nariadené, aby v lehote 1 mesiaca podala na súd žalobu o určenie, že je dedičkou po poručiťke.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 476 ods. 1, § 469, § 469a ods. 1 a § 476 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj OZ) a ustálil, že podľa výsledkov dokazovania je notárska zápisnica spísaná notárkou JUDr. Janou Mikušovou dňa 4.10.2005 s X. D., E. B. X.X.XX19, ktorej obsahom je závet a listina o vydedení platný právny úkon. Žalobkyňa neprodukovala ani jeden dôkaz, ktorý by spochybnil platnosť tohto právneho úkonu, ktorý spĺňa všetky materiálne aj formálne náležitosti závetu a listiny o vydedení, v zmysle príslušných právnych predpisov. Pokiaľ žalobkyňa namietala existenciu dôvodov vydedenia poukázal súd prvej inštancie na ustanovenie § 469a ods.1 Občianskeho zákonníka, ktoré taxatívne vypočítava dôvody vydedenia a zaraďuje ich do štyroch skupín. Pre všetky dôvody je charakteristické negatívne správanie sa potomka v rozpore s dobrými mravmi. Existenciu dôvodov vydedenia uvedených v odseku 1 pod písm. a), b), d) treba posudzovať vždy so zreteľom na všetky okolnosti. Z predmetnej notárskej zápisnice súd prvej inštancie zistil, že žalobkyňa bola poručiťkou vydedená z dôvodu, že jej neposkytuje žiadnu pomoc v starobe a nechová sa k nej ako k matke Bolo na strane žalobkyne, aby preukázala v konaní, že matke poskytovala potrebnú starostlivosť a správala sa k nej ako dcéra k matke, teda v súlade s citovaným ustanovením javila o ňu opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mala prejavovať. V konaní bolo preukázané, že žalobkyňa sa v roku 1990 odsťahovala do Nemecka, kde žije do súčasnosti. Na Slovensku zostali jej dve maloleté deti (dnes už plnoleté), ktoré boli zverené do starostlivosti otca a o jedno z nich sa starala poručiťka. Nestranní svedkovia A. D. W. L. S. potvrdili, že žalobkyňa nejavila o matku záujem a tiež jej neposkytla potrebnú pomoc v starobe. V konaní bolo preukázané, že zdravotný stav poručiťky bol taký, že bola odkázaná na cudziu pomoc a túto jej žalobkyňa neposkytla a ani nezabezpečila, aby o jej matku bolo riadne postarané. O matku sa prevažne staral žalovaný v 1. rade. Výpovede svedkov X. B., O. P. W. W. P.Č. súd prvej inštancie vyhodnotil ako zaujaté z dôvodu, že išlo o manžela a synov žalobkyne a ich výpovede boli rozporuplné a nelogické. Z týchto dôvodov súd neuveril týmto svedkom, že žalobkyňa matke poskytovala finančnú pomoc, respektíve pravidelne jej telefonovala, keď žalobkyňa si nepamätala ani jej telefónne číslo. Navyše žalobkyňa nevedela ani v ktorom mesiaci jej matka zomrela, nemala vedomosť o tom, že jej matka sa nepodrobila operácii nohy, nepodieľala sa na financovaní pohrebu matky a preto všetky tieto skutočnosti podľa názoru súdu svedčia o tom, že záujem žalobkyne o jej matku nebol takmer žiadny. Žalobkyňa neprodukovala ani jeden dôkaz, ktorý by svedčil o tom, že matke poskytovala pomoc v starobe, respektíve chorobe. V konaní ani nebolo preukázané, že by matka žalobkyne nemala záujem sa sťkať so svojou dcérou, respektíve, že by matka žalobkyne o svoju dcéru nejavila záujem. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že v danom spore ide o neprejavenie opravdivého záujmu, ktoré bolo žalobkyňou zavinené, keď žalobkyňa ani nebránila žiadne objektívne okolnosti v tom, aby svojej matke poskytla potrebnú pomoc, respektíve prejavila o ňu opravdivý záujem, preto žalobe žalobkyne v časti určenia, že je dedičkou po poručiťke X. D., E. B. W. X.X.XXXX, Y. B. XX.X.XXXX a určenia neplatnosti notárskej zápisnice je v časti vydedenia žalobkyne zamietol. Žalobe žalobkyne o určenie, že žalovaný v 1. rade nie je dedičom po poručiťke X. D., nevyhovel pretože neboli splnené podmienky ustanovenia § 469 Občianskeho zákonníka, keď žalobkyňa nepreukázala, že by sa žalovaný v 1. rade dopustil trestného činu voči poručiťke alebo zavrhnutiahodného konania proti prejavu poslednej vôle poručiťky. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že dedičská nespôsobilosť žalovaného v 1. rade v konaní preukázané nebola.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 odsek 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj CSP) a žalovanému v 1. rade priznal ako úspešnej strane sporu plné právo na náhradu trov konania. Žalovanému v 2. rade, ktorý bol rovnako úspešnou stranou sporu náhradu trov konania, z dôvodu že mu v spore žiadne trovy nevznikli, nepriznal.

5. Žalobkyňa podala proti rozsudku odvolanie. Súdu prvej inštancie vytýka, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázala na prvé rozhodnutie odvolacieho súdu v danej veci, uznesenie Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2 Co 488/2013 - 208, zo dňa 29.2.2016, ktorým súdu prvej inštancie vytkol nedostatočné odôvodnenie prvého, zrušeného rozsudku, a to najmä s poukazom na skutočnosť, že súd prvej inštancie považoval výpovede svedkov pána X. B., W. W. O. P. za zaujaté, rozporuplné a nelogické, ktorý záver, ale riadne neodôvodnil. Žalobkyňa argumentuje, že súd prvej inštancie v tejto časti len stručne doplnil, že výpovede spomenutých osôb sú zaujaté z dôvodu, že ide o manžela a synov žalobkyne, avšak nevyriešil otázku konkrétne, v ktorej časti sú ich výpovede zaujaté, a bez odôvodnenia označil ich výpovede za rozporuplné a nelogické. Žalobkyňa namieta, že súd prvej inštancie sa nedostatočne zaoberal výpoveďou svedkyne U.. W.Y. D., ktorá bola priateľkou poručiťky, a ktorá vo svojej výpovedi uviedla, že poručiťka nikdy nespomínala, že by mala nejaké problémy so žalobkyňou a tiež, uviedla, že „ ja mám vedomosť o tom, že žalobkyňa svoju matku navštívila ešte keď bývala na X. W. na L.. Vzhľadom na skutočnosť, že výpovede svedkov Koreňovej a Slováka súd prvej inštancie považoval za nestranné, potvrdzujúce údajný zlý vzťah poručiťky a žalobkyne, je pre žalobkyňu nepochopiteľné, prečo súd prvej inštancie k výpovedi pani U.. D., ktorá tieto tvrdenia vyvracia, uviedol, že táto nič nemení na zistenom skutkovom stave v pôvodnom konaní, naopak, že táto údajne preukazuje, že žalobkyňa neprejavovala opravdivý záujem o poručiťku. Svedkyňa D. podľa žalobkyne potvrdila, že žalobkyňa navštevovala poručiťku v rozhodnom období pred rokom 2005 (ako aj po tomto roku), a potvrdila aj, že poručiťka nespomínala žiadne problémy medzi ňou a žalobkyňou, ktoré by mali viesť k jej vydedeniu. Výpoveď svedka pána S. sa viaže k obdobiu, ktoré nasledovalo po spísaní notárskej zápisnice v roku 2005 a je teda vo vzťahu k predmetu konania irelevantná. Žalobkyňa namieta, že súd prvej inštancie sa ani nevysporiadal s jej námietkou, že svedkyňa D. sa pred svojou výpoveďou stretla so žalovaným v I. rade, ktorý ju aj doviezol na pojednávanie. Z uvedených dôvodov žalobkyňa tvrdí, že súd prvej inštancie porušil jej právo na prístup k súdu a na riadne odôvodnenie rozsudku a spravodlivý proces. Žalobkyňa poukázala na to, že v konaní preukázala svoj záujem o poručiťku, a to v rozsahu akom jej to objektívne okolnosti dovoľovali, najmä s prihliadnutím na skutočnosť, že od roku 1990 žije v Nemecku. V rámci svojich možností ju navštevovala, a to v podstate vždy, keď to bolo možné, pričom aj poručiťka viac krát navštívila žalobkyňu v Nemecku a poručiťku podľa možností nepravidelne finančne podporovala, ponúkla jej aj možnosť u nej bývať, čo vzhľadom na veľkú diaľku poručiťka odmietla. Podľa žalobkyne sa súd prvej inštancie nedostatočne vysporiadal s tým, že styk žalobkyne s poručiťkou bol ovplyvnený skutočnosťou, že žalobkyňa trvalo žije v Nemecku, ktorá skutočnosť pri posudzovaní ich vzťahu považuje za kľúčovú. Keďže rozhodujúcim dátumom je október 2005, kedy došlo k spísaniu notárskej zápisnice poručiťkou, je irelevantnou skutočnosť, že nezáujem žalobkyne o poručiťku preukazuje aj skutočnosť, že sa žalobkyňa finančne nepodieľala na pohrebe poručiťky a tvrdí, že súd prvej inštancie si tak v tejto časti, ako aj v časti svedeckých výpovedí svedkov D. W. S. nedokázal ustrážiť časovú líniu udalostí, ktorá je v tomto prípade rozhodujúca. Žalobkyňa namieta záver súdu prvej inštancie, že zdravotný stav poručiťky bol taký, že bola odkázaná na cudziu pomoc, ktorú jej žalobkyňa nezabezpečila ani neposkytla, ako nedostatočne odôvodnený a teda nepreskúmateľný, pričom tvrdí, že z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by poručiťkin zdravotný stav pred spísaním notárskej zápisnice bol taký, že by bola odkázaná na cudziu pomoc. Súd prvej inštancie sa podľa žalobkyne nedostatočne vysporiadal aj s námietkami, ohľadne samotnej notárskej zápisnice, respektíve okolností jej spísania, ktorému predchádzal odplatný prevod pôvodného bytu poručiťky na Rezedovej ulici na vnuka O. P., čo je zrejme aj zo závetu poručiťky, a súčasne kúpa garsónky na Fedinovej ulici. Zo závetu je zrejme, že primárnym dôvodom jeho spísania je zabezpečenie syna žalobkyne Juraja, čím považovala poručiťka dedičskú líniu žalobkyne za „vybavenú“. Žalobkyňa argumentuje, že v danom prípade nie je daný dôvod vydedenia, ale ide o formu obídienia dedičského práva žalobkyne. Uvedené indikuje vplyv potencionálneho dediča pri písaní závetu, a zároveň na jeho obsah. Túto skutočnosť naznačuje aj samotná prítomnosť žalovaného v 1. rade pri spisovaní závetu, ktorý zároveň aj zabezpečil notárku, avšak z obsahu notárskej zápisnice nevyplýva, že by sa toho právneho úkonu zúčastnil (svoju prítomnosť v byte potvrdil sám žalovaný v 1. rade). Súd prvej inštancie sa týmito okolnosťami nezaoberal a tieto nevyhodnotil. S poukazom na uvedené žalobkyňa odvolaciemu súdu navrhla, aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

6. Žalovaný v 1. rade vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne poukázal na rozpory vo výpovediach svedkov O. P., W. P. W. X. B., ako aj samotnej žalobkyne medzi sebou navzájom (či dokonca v rámci výpovede toho istého svedka), ako aj voči predloženým listinným dôkazom a výpovediam svedkov, ktorí nie sú členmi rodiny. Tvrdí, že výpovede O. P., W. P. W. X. B. nie sú konzistentné. Žalobkyňa a aj W. P. y tvrdili, že pri návštevách prenocovali (spolu s manželom) u poručiťky aj v jej garzónke na Fedinovej ul. v Bratislave, kde spali na váľande. Odhliadnuc od ťažkostí, ktoré by to vzhľadom na výmeru garzónky spôsobovalo, manžel žalobkyne poprel, že by u poručiťky na Fedinovej ulici čo i len raz prenocovali. Uvedení svedkovia sa rozchádzali aj v popise telefonického kontaktu - svedok Juraj Lúchny uviedol, že žalobkyňa si s poručiťkou volala na sviatky, žalobkyňa tvrdila, že išlo o pravidelný kontakt 1-2x do týždňa. Manžel žalobkyne uviedol taktiež telefonický kontakt pri príležitosti sviatkov s tým, že inak si volali nepravidelne, keď si spomenuli. Naopak svedok W. P. popisoval pravidelný telefonický kontakt, a to raz do týždňa cez víkendy s tým, že pri týchto telefonátoch sa schádzali spolu s bratom - svedkom O. P., ktorý však žiadne pravidelné telefonáty nespomenul. Rovnako výpovede svedkov v ďalšej kľúčovej otázke, a to finančnej podpore poručiťky zo strany žalobkyne, sú podstatne rozdielne. Žalobkyňa tvrdila, že poručiťke spolu s manželom posielali 200 DEM mesačne a na osobných návštevách jej pravidelne dávali 200 - 400 DEM. Po prechode na euro v Nemecku posielali mesačne 200 eur, osobné odovzdanie eur nespomenula. Manžel žalobkyne potvrdil poskytovanie finančnej podpory v DEM vo výške 200 DEM, avšak po prechode na euro pripustil iba nepravidelnú finančnú pomoc odovzdávanú pri návštevách, a to v sume 50 - 100 eur. O. P. vo svojej výpovedi tvrdil, že žalobkyňa zasielala poručiťke mesačne raz 100, raz 200 DEM, a to poštovou poukážkou, po prechode na euro odovzdávala žalobkyňa finančnú podporu poručiťke iba osobne pri návštevách vo výške 100 - 150 eur. W. P. si nepamätal sumy, ktorými žalobkyňa prispievala poručiťke, avšak uviedol, že príspevky boli posielané v listoch, nie poštovými poukážkami (O. P.Ú.) či prevodom na účet (manžel žalobkyne). Taktiež uviedol, že posielané v listoch boli nielen DEM ale aj eurá. Ďalšie rozpory vo svedeckých výpovediach, ktoré mali preukázať starostlivosť žalobkyne o poručiťku, vznikli napr. v otázke počtu návštev poručiťky, keď údaje uvádzané žalobkyňou v rôznych podaniach sú rôzne. Vo svojej výpovedi napokon na vysvetlenie rozporov žalobkyňa ustálila, že na návštevu k poručiťke chodila raz do roka („mamú sme taktiež navštevovali, bolo to cca raz do roka“ - pojednávanie 6.12.2012). Naproti tomu jej manžel uviedol, že poručiťku navštevovali 7x ročne (1-2x dovolenka, 5x víkendy - pojednávanie 6.12.2012). Ide o hrubý nepomer, ktorý nemožno vysvetliť ani odstupom času od popisovaného obdobia, a ktorý výslovne spochybňuje údajné trávenie každej dovolenky na Slovensku u poručiťky. Žalovaný v 1. rade poukázal na to, že manžel žalobkyne taktiež tvrdil, že žalobkyňa bola navštíviť poručiťku (na Slovensku, nie v byte) aj bez neho, žalobkyňa naopak trvala na tom, že na návšteve bol vždy prítomný aj jej manžel. V tejto súvislosti žalobkyňa uviedla, že na účasti manžela na návštevách poručiťky trvala preto, že ona nešoféruje. Žalovaný v 1. rade argumentuje, že žalobkyňa napriek tvrdenému vrúcnemu vzťahu s poručiťkou bola ochotná poručiťku navštíviť iba vtedy, pokiaľ bol k dispozícii odvoz osobným motorovým vozidlom. Vzdialenosť od bydliska žalobkyne k poručiťke síce nie je zanedbateľná, rozhodne však nie je neprekonateľná vo vlaku alebo autobuse, prípadne lietadle. Odvoz zo stanice, či letiska mala žalobkyňa zabezpečený v oboch destináciách - doma manželom, v Bratislave (Viedni) synmi. Žalobkyňa tvrdila, že poručiťka bola hospitalizovaná v marci 2006 pre problémy s nohou, kedy bola aj operovaná. Žalobkyňa uviedla, že poručiťku boli v tejto súvislosti ihneď navštíviť a jej manžel si vzal dovolenku, resp. voľno. Z predloženého výpisu z evidencie dochádzky ale čerpanie dovolenky, či voľna v januári 2006 (kedy v skutočnosti bola poručiťka hospitalizovaná) nevyplýva. Rovnako treba zdôrazniť, že z predloženej prepúšťacej správy je zrejmé, že poručiťka nebola operovaná, bola iba hospitalizovaná. Svedok W. P. dokonca uviedol, že hospitalizovaná bola v ružinovskej nemocnici a to v lete. Je zrejmé, že ide o ťažko vysvetliteľný omyl vzhľadom na to, že poručiťka bola hospitalizovaná v Petržalke a v januári. Žalobkyňa, ani jej manžel, ani svedkovia O. P. W. W. P., nemali žiadnu vedomosť o tom, že poručiťka bola po hospitalizácii ešte jeden mesiac na rehabilitácii (okrem W. P.) a ani o tom, že okrem roku 2006 (problémy s nohou) bola poručiťka hospitalizovaná na dva týždne aj v roku 2007. Tvrdenia žalobkyne, manžela žalobkyne a synov žalobkyne (O. P., W. P.) o tom, že poručiťka bola nešťastná zo svojho pobytu v zariadeniach sociálnych služieb, čo sa bála povedať žalovanému v 1. rade, vyvrátili nielen žalovaný v 2. rade, či svedkyňa D., ale najmä svedkyňa D., pred ktorou ako pred najlepšou priateľkou by poručiťka svoje roztrpčenie určite netajila. Podľa žalovaného v 1. rade sú rozpory vo svedeckých výpovediach svedkov O. P., W. P., X. B. a žalobkyne takého rozsahu a charakteru, že ich výpovede (na viac s ohľadom na blízke príbuzenské vzťahy) nemožno považovať za hodnoverné. Ich tvrdenia o vrúcnom vzťahu žalobkyne a poručiťky vyvrátili obaja žalovaní, svedkyňa D. a svedkyňa D., ktorí potvrdili, že vzťahy medzi žalobkyňou a poručiťkou neboli dobré, poručiťka sa na prístup

žalobkyne k nej opakovane sťažovala, najmä na skutočnosť, že pokiaľ aj príde na Slovensko, priateľky jej boli prednejšie a uprednostňovala aktivity s nimi pred návštevou poručiťky. Podľa žalovaného v 1. rade nie je bez významu ani to, že žalobkyňa nepredložila na podporu svojich tvrdení jediný písomný dôkaz, či už by to bol výpis z účtu (preukazujúci zasielanie finančných čiastok na podporu poručiťky), korešpondenciu (ktorú si údajne s poručiťkou vymieňala), ani výpis z volaných čísel (na potvrdenie pravidelných telefonátov). K námietke nesprávneho vyhodnotenia výpovede svedkyne D., keď svedkyňa na otázku právneho zástupcu žalobkyne uviedla, že poručiťka nikdy nespomínala, že by mala nejaké problémy so žalobkyňou, žalovaný v 1. rade uviedol, že žalobkyňa opomenula to, že svedkyňa výslovne uviedla, že sa s poručiťkou o rodine nebavili. Je teda zrejmé, že ani nemohla mať informácie o problémoch poručiťky so žalobkyňou. Pokiaľ žalobkyňa poukazuje na tvrdenie svedkyne D., že žalobkyňa poručiťku navštívila ešte keď bývala na Rezedovej aj na Fedinovej, je potrebné uviesť, že toto tvrdenie nepreukazuje pravidelný záujem žalobkyne o poručiťku, ale prinajlepšom 2 návštevy vykonané od roku 1990 do roku 2009. Vo vzťahu k návštevám žalobkyne u poručiťky žalovaný v 1. rade poukazuje na výpovede svedkov (svedkyňa D., S. D.), ktoré podľa žalovaného v 1. rade potvrdili, že aj z priebehu návštev bolo zrejmé, že žalobkyňa neprejavuje skutočný záujem o poručiťku. Svedkyňa D. výslovne uviedla, že žalobkyňa „ak aj prišla, tak medzi dverami sa opýtala, či žije, ako sa má a venovala sa svojim záujmom“. Podľa svedkyne D.j sa poručiťka aj práve v dôsledku priebehu týchto návštev sťažovala, že žalobkyňa o ňu nejaví záujem, ale ide skôr za svojimi priateľmi. Výpoveď svedka S. nepreukazovala prejavenie riadneho záujmu o poručiťku zo strany žalobkyne pred písaním závetu, ale spochybnila hodnovernosť výpovedí žalobkyne, jej manžela a synov. Práve k okolnostiam po spísaní závetu boli dopytovaní aj uvedení svedkovia (manžel a synovia žalobkyne), resp. samotná žalobkyňa, a ich výpovede sa rozchádzali nielen medzi sebou, ale boli priamo vyvrátené práve aj svedectvom p. S.. Súd prvej inštancie zhodnotil vykonanú výpoveď tak, ako bola pred súdom urobená a žalobkyňa (resp. jej PZ) mala možnosť klásť svedkovi otázky, ktoré by jeho výpoveď spochybnili, či inak vyvrátili. Svedkyňa D. navrhla vypočuť aj samotná žalobkyňa, a preto tvrdenie žalobkyne o zaujatosti svedkyne je účelové. O namietanej skutočnosti, že žalovaný v 1. rade a svedkyňa D. sa poznajú a sú susedia (zohľadniac že o sporný byt sa po smrti poručiťky stará žalovaný v 1. rade), mala žalobkyňa vedomosť už pred navrhnutím p. D. ako svedka, respektíve by mala mať, a pokiaľ žalobkyňa o tejto skutočnosti nemala vedomosť, iba to dokazuje, že nemala žiaden prehľad o reáliách vzťahov poručiťky a osôb, ktoré sa o ňu starali, čo opäť vyvracia jej tvrdenia a tvrdenia svedkov, ktorí sú s žalobkyňou v priamom príbuzenskom pomere. Podľa žalovaného v 1. rade súd prvej inštancie nemal nijaký dôvod spochybňovať hodnovernosť výpovede svedkyne, keďže jej výpoveď bola konzistentná a žalobkyňa (resp. jej PZ) mala možnosť klásť svedkovi otázky, ktoré by jej výpoveď spochybnili, či inak vyvrátili. Skutočnosť, že žalovaný v 1. rade zabezpečil účasť svedkyne na pojednávaní, nemôže byť dôvodom na spochybnenie hodnovernosti jej výpovede, a to aj vo svetle nového procesného predpisu, ktorý počíta s tým, že účasť svedka na pojednávaní zabezpečí primárne strana sporu. Žalovaný v 1. rade uviedol, že žalobkyňa zámerne vytrháva zo závetu časti textu a tieto interpretuje bez ohľadu na obsah závetu ako takého. Vydedenie žalobkyne je odôvodnené riadne a tak isto je riadne odôvodnené vydedenie žalovaného v 2. rade. Podľa závetu, sa vydedení potomkovia sa o poručiťku nestarali (už v tej dobe). Pokiaľ žalobkyňa uvádza, že zo závetu je zrejmý vplyv potenciálneho dediča, ide podľa žalovaného v 1. rade o nepodloženú domnienku žalobkyne. Z textu závetu nemožno žiaden vplyv žalovaného v 1. rade na jeho spísanie vyvodit'. Samotná skutočnosť, že žalovaný v 1. rade je na základe závetu jediným dedičom ešte nemôže preukazovať, že by táto vôľa poručiťky nebola slobodná a vážna. Najmä nie za situácie, kedy bol práve žalovaný v 1. rade jediným potomkom poručiťky, ktorý sa o ňu v rozhodnom čase staral. Žalobkyňa počas konania netvrdila, že poručiťka nemala o styk so žalobkyňou záujem (naopak tvrdila, že ich vzťah bol výborný - čo sa však nepreukázalo) a z tohto dôvodu aj celkom logicky v tomto smere nenavrhla žiadne dokazovanie. Svedkovia (D., D.) výslovne potvrdili záujem poručiťky o dobré a vrelé vzťahy so žalobkyňou a tiež fakt, že poručiťka bola z vývinu vzťahu žalobkyne k nej a z neprejavovania skutočného záujmu žalobkyne o ňu nešťastná. Žalovaný v 1. rade zdôraznil, že samotné uskutočnenie návštevy ešte v danom prípade neznamenajú prejavenie riadneho a skutočného záujmu. Ako potvrdili aj svedkyňa D. a svedkyňa D., návštevy u poručiťky boli skôr formálneho charakteru a svoj pobyt na Slovensku trávila žalobkyňa najmä u svojich priateľov a nie u poručiťky.

7. Žalobkyňa v replike k vyjadreniu žalovaného v 1. zopakovala, že z predmetného rozsudku nie je zrejmé ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že výpovede svedkov X. B., O. P. W. W. P. sú rozporuplné, prípadne nelogické. Poukázala na svoju výpoveď na pojednávaní dňa 9.12.2012, kde uviedla, že v čase návštev na Slovensku bývali spolu s manželom X. B. u jej syna O. P., pričom túto skutočnosť potvrdili vo svojej výpovedi tak O. P. W. W. W. P.. Zároveň túto skutočnosť potvrdil aj svedok

X. B., ktorý ako jediný uviedol, že nikdy nespali v byte na Fedinovej. Pokiaľ žalovaný v 1. rade poukazuje na rozpory vo výpovedí jednotlivých svedkov ohľadne výšky finančných príspevkov, ktoré žalobkyňa zasielala poručiiteľke, respektíve pravidelnosti telefonického kontaktu medzi nimi má žalobkyňa za to, že z uvedeného je zrejmá najpodstatnejšia skutočnosť a to, že žalobkyňa prejavovala o poručiiteľku skutočný/opravdivý záujem, nakoľko uvedené výpovede nielenže potvrdili telefonický kontakt medzi nimi, ale aj finančné príspevky od žalobkyne poručiiteľke. Pokiaľ svedok W. P. nevedel uviesť presné sumy, respektíve uviedol, že finančné prostriedky boli zasielané v listoch, má za to, že tento svedok nemusel uvedené skutočnosti vedieť, nakoľko predmetné príspevky neposielal ani tieto nepreberal. Pokiaľ ide o rozpory vo výpovediach žalobkyne s výpovedami svedkov ohľadne frekvencie návštev, žalobkyňa uviedla, že žalovaný v 1. rade sa v tejto časti vyhol výpovediam ostatných svedkov (Juraj P., W. P., W.Y. D.), ktorí potvrdili, že žalobkyňa svoju matku - poručiiteľku navštevovala a to v medziach svojich možností a schopností, najmä s poukazom na skutočnosť, že trvale žije v Spolkovej republike Nemecko. Žalobkyňa namietala, že okolnosť, že jej manžel ani svedkovia O. W. W. P. nemali vedomosť, že poručiiteľka bola v roku 2006 na rehabilitácii, a že bola ešte hospitalizovaná pre problémy s nohou v roku 2007, nie je pre danú vec rozhodujúca, pretože ide o obdobie po spísaní notárskej zápisnice v októbri 2005. Výpoveď svedkyne D. žalobkyňa hodnotí ako jej subjektívny názor a poukazuje na to, že svedkyňa D. netvrdila, že by sa osobne zúčastňovala návštev žalobkyne u poručiiteľky. K námietke týkajúcej sa obsahu listiny závetu, a najmä k potencionálnemu vplyvu žalovaného v 1. rade žalobkyňa poukázala na to, že pokiaľ sa spísania notárskej zápisnice zúčastní priamy dedič, pričom osobne zabezpečí účasť notárky (aj keď údajne počas úkonu nebol priamo v rovnakej miestnosti) a predmetnou zápisnicou sú ostatní dedičia vydedení, je na mieste očakávať, že sa bude aj súd pri rozhodovaní touto skutočnosťou zaoberať a v prípade, že by sa s touto námietkou žalobkyne hoci aj nestotožnil, v odôvodnení rozsudku by to mal relevantne vysvetliť. Žalobkyňa predniesla názor, že pokiaľ konajúci súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku k prejavovaniu záujmu žalobkyne o poručiiteľku len stroho uviedol: „Súd má za to, že v danom prípade ide o neprejavenie opravdivého záujmu, ktoré bolo žalobkyňou zavinené a žalobkyne nebránili žiadne objektívne okolnosti, aby svojej matke poskytla potrebnú pomoc, resp. prejavila opravdivý záujem.“, potom takéto odôvodnenie je absolútne nedostatočné, keď nie je zrejmé z akých dôkazov pri tomto konštatovaní súd prvej inštancie vychádzal, respektíve čo má byť podľa súdu prejavovanie opravdivého záujmu, či ako jeho neprejavovanie mala žalobkyňa zaviniť aj s poukazom na zrušujúce uznesenie krajského súdu. Podľa žalobkyne v konaní záujem o poručiiteľku v rámci svojich objektívnych možností a schopností preukázala (telefonáty, finančné príspevky, darčeky), avšak súd prvej inštancie tento riadne neposúdil a uspokojil sa so stručným tvrdením, že záujem prejavovaný nebol.

8. Žalovaný v 1. rade v duplike k vyjadreniu žalobkyne uviedol, že súd prvej inštancie v danom prípade riadne odôvodnil svoje rozhodnutie, odpovedal na všetky pre prípad relevantné otázky a stručne a jasne vyložil ako vyhodnotil dôkazy, čím naplnil požiadavky, ktoré na odôvodnenie rozsudku kladú právne predpisy aj judikatúra. Hoci žalobkyňa namietala opak, súd prvej inštancie jasne uviedol aj to, prečo považoval výpovede svedkov B., J. P.E. W. W. P. za nevierohodné. Na str. 6 odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie uvádza, že hoci svedkovia tvrdili, že žalobkyňa s poručiiteľkou pravidelne telefonovala a zaujímala sa o ňu, žalobkyňa nevedela ani približne povedať telefónne číslo poručiiteľky, nevedela o hospitalizácii poručiiteľky a nevedela ani uviesť, v ktorom mesiaci poručiiteľka zomrela. Z uvedených dôvodov mal súd prvej inštancie za zrejmé, že skutočný záujem žalobkyne o poručiiteľku neprejavovala, a teda aj svedecké výpovede, ktoré sa snažili tvrdiť opak, nemožno považovať za vierohodné. V tomto smere sa žalobkyňa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že prvoradámi sú tvrdenia a výpoveď samotnej žalobkyne a miera jej vedomostí o poručiiteľke (ktoré by pri prejavení skutočného záujmu musela mať). Ak samotná žalobkyňa prejavila vo svojich vedomostiach také nedostatky, ktoré preukazujú, že sa o poručiiteľku nezaujímal, a ak samotná žalobkyňa napríklad tvrdila, že navštevovala poručiiteľku iba raz do roka, nemôžu ani zástupy svedkov preukázať opak. Z výpovedí svedkov X. B. W. O. P. W. W. P. je zrejmé, že hoci sa niektoré výpovede čiastočne prekrývajú, každý zo svedkov určil okruh pobytu pri návštevách inak. Ani v jednom prípade sa svedkovia úplne nezhodli. Naopak, X. B. W. O. P. poprel tvrdenie žalobkyne a W. P. o pobyte na Fedinovej ulici u poručiiteľky. Aj v prípade telefonických kontaktov svedkovia zhodne účelovo tvrdili, že telefonický kontakt prebiehal, pri otázkach o rozsahu tohto kontaktu sa však rozchádzali takým podstatným spôsobom, že ich výpovede nemožno brať za vierohodné ako celok. Pokiaľ by výpovede svedkov mali preukazovať aspoň základné tvrdenia, t.j. telefonický kontakt a finančnú pomoc, nepreukazovali by prejavenie skutočného záujmu žalobkyne o poručiiteľku (ako sa to nesprávne domnieva žalobkyňa), keďže až rozsah vzájomného kontaktu a finančnej pomoci môže preukázať, že boli naplnené kvalitatívne znaky skutočného záujmu o poručiiteľku.

Tento rozsah je však bez najmenších pochybností sporný, keďže svedkovia sa pri jeho popisovaní diametrálne rozchádzali. Svedkyňa D. navrhla vypočuť aj samotná žalobkyňa, potom je ale tvrdenie žalobkyne o zaujatosti svedkyne účelové. Podľa žalovaného v 1. rade súd prvej inštancie nemal nijaký dôvod spochybňovať hodnovernosť výpovede svedkyne D., keďže jej výpoveď bola konzistentná a žalobkyňa (resp. jej PZ) mala možnosť klásť svedkovi otázky, ktoré by jej výpoveď spochybnili, či inak vyvrátili. Svedkyňa D. uviedla, na čo sa sťažovala samotná poručiiteľka. Z tohto pohľadu je jej výpoveď kľúčovým dôkazom. Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa okolností spisania závetu, žalovaný v 1. rade poukázal na to, že ide o čisto subjektívne presvedčenie žalobkyne, ktoré ale nemá oporu v žiadnych právnych predpisoch ani logike. Zo samotného dôvodu, že dedič, ktorý jediný pravidelne zabezpečoval starostlivosť o poručiiteľku, zabezpečil túto starostlivosť aj v prípade, ak chcela s notárkou spísať závet, nemožno vyvodzovať žiadne závery a nemôže to byť dôvodom, aby sa súd k tejto skutočnosti osobitne vyjadroval. Poručiiteľka mohla listinu o vydedení spísať aj sama, nie do notárskej zápisnice. Už samotné spísanie notárskej zápisnice notárom teda predstavuje preukázateľnejší spôsob vyhotovenia listiny o vydedení a o to viac nemá súd dôvod osobitne skúmať okolnosti jej spisania bez prednesenia naozaj relevantných tvrdení (nie nepodložených a nekonkrétnych domnienok) zo strany žalobkyne.

9. Žalovaný v 2. rade vyjadrenie k odvolaniu žalobkyne nepodal.

10. Pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak Civilný sporový poriadok neustanovuje inak (§ 378 ods. 1 CSP). V zmysle Civilného sporového poriadku sú <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>> stranami konania žalobca a žalovaný; procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Podľa § 63 CSP, ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať (odsek 1). V konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve (odsek 2). Ak to povaha sporu pripúšťa, môže sa v konaní pokračovať aj pred skončením konania o dedičstve (odsek 3). Právny nástupca podľa § 63 prijíma v zmysle § 65 ods. 1 CSP <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>> stav konania ku dňu zániku procesnej subjektivity svojho predchodcu. Počas odvolacieho konania pôvodní žalovaní v 1. aj v 2. rade zomreli, preto odvolací súd s poukazom na uvedené uzneseniami č.k. 2Co/79/2017 - 297 zo dňa 17.4.2019 a č. k. 2Co/79/2017 - 316 zo dňa 14.10.2020 rozhodol, že v konaní bude pokračovať s ich právnymi nástupcami, ktorých okruh ustálil podľa rozhodnutí z dedičských konaní.

11. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>>) a povinnosťou vyplývajúcou z ustanovenia § 390 CSP a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nie je možné vyhovieť, pretože v odvolaní proti výroku napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti určenia, že žalovaný v 1. rade nie je dedičom po poručiiteľke Rozálii D. E. B. X.X.XXXX, Y. B. XX.X.XXXX absentujú odvolacie dôvody a v zostávajúcich zamietajúcich výrokoch je rozsudok vecne správny.

12. Z hľadiska skutkového stavu veci vychádzal odvolací súd zo zistení súdu prvej inštancie a pre danú vec považoval za rozhodujúce, že v dedičskej veci vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 1D/658/2011 súd uznesením č. k. 1D/658/2011 - 34, D not 74/2011 zo dňa 7.2.2012 uložil žalobkyňi, ako dcére poručiiteľky X. D., E. B. X.X.XXXX, Y. B. X.X.XXXX podať v lehote do 1 mesiaca od právoplatnosti označeného uznesenia na príslušnom okresnom súde žalobu o určenie, že je dedičkou po poručiiteľke. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 8.3.2012. Predmetnú povinnosť žalobkyňa splnila žalobou zo dňa 26.3.2012, ktorou sa okrem uloženej povinnosti domáha aj určenia, že pôvodný žalovaný v 1. Rade, nie je dedičom po poručiiteľke a po pripustení rozšírenia žaloby súdom prvej inštancie aj určenia, že notárska zápisnica zo dňa 4.10.2005, č. N 141/2005, NZ 46285/2005, NCRIs 45677/2005 spísaná Notárskym úradom JUDr. Jany Mikušovej je v časti vydedenia žalobkyne neplatná. Touto zápisnicou poručiiteľka X. D. vydedila žalobkyňu z dôvodu, že poručiiteľke neposkytuje žiadnu pomoc v starobe a nechová sa k nej ako k matke. Žalobkyňa dôvody vydedenia popierala ako nepravdivé.

13. Podľa § 469a ods. 1 OZ poručiiteľ môže vydediť potomka, ak a) v rozpore s dobrými mravmi neposkytol poručiiteľovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch, b) o

poručiťa trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať, c) bol odsúdený pre úmyselný trestný čin na trest odňatia slobody v trvaní najmenej jedného roka, d) trvalo vedie neusporiadaný život.

14. Fyzická osoba ako subjekt svojich oprávnení a povinností má právo vylúčiť určité osoby, ktorým síce svedčí zákonný dedičský titul, ale nedisponujú takými vlastnosťami, ktorými by podľa poručiťa disponovať mali, pričom toto presvedčenie poručiťa musí byť v súlade s niektorým z dôvodov vydedenia uvedeným v ustanovení § 469a odsek 1 písmeno a) až d) Občianskeho zákonníka. Vydedenie je jednostranný právny úkon poručiťa, ktorým odníma svojim potomkom ako neopomenuteľným dedičom právo na ich povinné dedičské podiely. Na platnosť právneho úkonu o vydedení sa vyžaduje písomná forma. Poručiťel môže prejav o vydedení urobiť aj vlastnoručne, (musí dodržať podmienky uvedené v § 476 OZ) alebo ho môže zriadiť vo forme notárskej zápisnice. Nemožno vylúčiť, že poručiťel urobí v jednej listine závet, a súčasne do neho zahrnie aj ustanovenie o tom, že svojho potomka vylučuje z dedenia. Okrem formálnych náležitostí musí vydedenie ako jednostranný právny úkon poručiťa spĺňať aj materiálne náležitosti, medzi ktoré okrem iného patrí uvedenie dôvodu vydedenia v súlade s taxatívnym vymedzením v zmysle § 469a ods. 1 OZ. Zákonný dôvod vydedenia musí byť prítomný v čase spísania listiny o vydedení. To znamená, že prejav o vylúčení dediča možno urobiť len vtedy, keď už dedič spĺňal niektorú zákonnú podmienku na vydedenie. Najvyšší súd už vo svojom rozsudku sp. zn. 2Cdo 109/2010 zo dňa 29.2.2012 uviedol, že „dôvod vydedenia sa musí uviesť v listine o vydedení a tento dôvod musí existovať už v čase pred prejavom poručiťelovej vôle v listine o vydedení.“ Pre všetky zákonom stanovené dôvody vydedenia je charakteristické určité negatívne správanie sa potomka. Aby poručiťel mohol niektoré z nich uviesť ako dôvod vydedenia v listine o vydedení, musí dôjsť k takémuto správaniu potomka ešte pred spísaním listiny o vydedení. Poručiťel nemôže ako dôvod vydedenia uviesť konanie potomka, ktorého by sa mal dopustiť v budúcnosti. Poručiťel musí teda dôvod vydedenia poznať ešte pred spísaním listiny o vydedení. Z uvedeného následne možno vyvodíť, že pre záver o tom, či sú alebo nie sú dané dôvody vydedenia uvedené v listine o vydedení, sú rozhodujúce len skutočnosti, vrátane správania sa potomka (ale aj poručiťa), ku ktorým došlo v čase, kedy bol tento právny úkon urobený, teda v čase, ktorý predchádzal spísaniu listiny o vydedení.

15. V preskúmvanej veci bolo preukázané, že poručiťelka vydedila žalobkyňu a aj osoby uvedené v § 473 ods. 2 OZ formou notárskej zápisnice dňa 4.10.2005. Poručiťelka vydedila žalobkyňu preto, že jej neposkytuje žiadnu pomoc v jej starobe, čo je dôvod vydedenia podľa § 469a ods. 1 písmeno a) OZ a preto, že sa k nej nechová ako k matke, čo je dôvod vydedenia podľa § 469a ods. 1 písmeno b) OZ, v zmysle ktorého potomok o poručiťa trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať.

16. Ustanovenie § 469a ods. 1 písmeno b) OZ uvádza dôvod vydedenia, ktorým je zo strany potomka trvalé neprejavovanie opravdivého záujmu o poručiťa, ktorý by ako potomok prejavovať mal. Súdna prax a judikatúra ustálila, že dôvody vydedenia je vzhľadom na nespočetné osobitosti, špecifiká, variabilitu rodinných vzťahov nevyhnutné zisťovať a posudzovať s prihliadnutím na individuality konkrétneho prípadu a v intenciách normy dobrých mravov. Preto zákonom stanovené dôvody vydedenia nemožno paušalizovať a vykladať určitým striktným spôsobom, tieto sú totiž subjektívnym vnímaním rodinných pomerov a vzťahov poručiťa, dlhodobo žijúceho v konkrétnom prostredí a pri každom jednotlivcovi sa posudzujú a zdôvodňujú inak. Možno nimi postihnúť široký priestor sociálnej a emočnej interakcie medzi poručiťelom a potomkami existujúci v rodinnej väzbe. Tento dôvod vydedenia možno použiť v tých prípadoch, v ktorých poručiťel o záujem potomka a o náležitý príbuzenský vzťah stál, čo je aj prípad súdnej veci, pretože opak nielenže nebol žalobkyňou v konaní preukázaný, ale nebol žalobkyňou ani len tvrdný. Z poručiťelkou vysloveného dôvodu vydedenia „nespráva sa ku mne ako dcéra k matke“ je zjavné, že poručiťelka vnímala jej vzťah so žalobkyňou optikou rodinnej citovej väzby, správanie žalobkyne sa dotýkalo jej citov, ktoré správanie žalobkyne poručiťelka vnímala ako stav nepriaznivý a neželaný. Pre účely súdnej veci to potom znamená, že primárne bolo potrebné ustáliť, či vzťah poručiťelky a žalobkyne evidentne vybočoval z rámca všeobecnej predstavy správania dcéry k matke v súlade s dobrými mravmi definovanými aj pomermi rodinných vzťahov poručiťelky. Aj keď žalobkyňa žije dlhodobo (od roku 1990) v zahraničí, v Nemecku, a teda jej možnosti navštevovať poručiťelku a osobne pestovať vzťah a kontaktovať ju boli z objektívneho hľadiska obmedzenejšie. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na výpoveď svedkyne A. D. (č. I. spisu - 148) veľmi blízkej priateľky poručiťelky, ktorá vypovedala o sťažnostiach poručiťelky, podľa ktorých žalobkyňa aj keď k nej

prišla, tak medzi dverami sa opýtala či žije, ako sa má a venovala sa svojim záujmom a známym, ktorí jej boli prednejší, nedočkala sa od nej vďaky, napriek tomu, že jej vychovala syna O.. Táto výpoveď o kvalite návštev poručiťky žalobkyňou je podstatná z toho pohľadu, že pre poručiťku pravdepodobne nebola ani tak dôležitá frekvencia osobných návštev, ktorá podľa žalobkyne bola k okamihu vydedenia 4.10.2005 približne raz do roka (žalobkyňa vypovedala, že v období rokov 2000 - 2005 poručiťku navštívila cca raz do roka), ale práve úprimnosť účelu týchto návštev a prejavenie skutočného záujmu. Zodpovednosť za kvalitu vzťahu v rozhodnej dobe, ktorá predchádzala vydedeniu, kedy poručiťka dosiahla už vek 80 rokov (k okamihu vydedenia má poručiťka 86 rokov) a žalobkyňa vek 50 rokov (k okamihu vydedenia má žalobkyňa 55 rokov), za udržiavanie vzťahov s poručiťkou ako matkou, ktorá na seba prevzala aj materské povinnosti žalobkyne (osobnú starostlivosť) voči synovi žalobkyne Jurajovi, spočívala primárne na žalobkyňi jej dcére, ako na osobe poručiťky.

17. Civilné sporové konanie zaťažuje sporové strany povinnosťou tvrdiť a navrhnúť na preukázanie svojich tvrdení dôkazy. Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci, pričom dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo. Súd má právo rozhodnúť, ktoré z označených dôkazov vykoná (§ 185 ods. 1 CSP <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>>). Dôkazným bremenom (v spojitosti s dôkaznou povinnosťou) sa rozumie zodpovednosť strany za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. Procesnoprávnym následkom neunesenia dôkazného bremena stranou sporu je jej neúspech v spore. Rozsah dôkazného bremena, teda okruh skutočností, ktoré musí strana preukázať, zásadne určuje hmotnoprávna norma, ktorá je na sporný vzťah aplikovaná. Z nej potom vyplýva i to, kto je nositeľom dôkazného bremena, teda ktorá zo strán je povinná stanovený okruh skutočností preukázať.

18. Skutkovým zistením, ktoré nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, je výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu prameniaceho z ustanovenia § 191 CSP teda, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplynuli ani inak nevyšli počas konania najavo, že súd opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, alebo preto, že v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti je logický rozpor, alebo ktorý odporuje ustanoveniam § 191 a nasledujúce CSP. Skutkové zistenie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní v podstatnej časti vtedy, ak sa týka skutočností, ktoré boli významné pre posúdenie veci z hľadiska hmotného práva.

19. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci (§ 191 CSP). Hodnotením dôkazov sa rozumie myšlienková činnosť súdu, ktorou je vykonaným dôkazom prisudzovaná hodnota závažnosti (dôležitosti) pre rozhodnutie, hodnota zákonnosti, hodnota pravdivosti, poprípade hodnota vierohodnosti. Pri hodnotení dôkazov z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti) súd určuje, aký význam majú jednotlivé dôkazy pre jeho rozhodnutie a či o ne môže oprieť svoje skutkové zistenia (či sú použiteľné pre zistenie skutkového stavu a v akom rozsahu, prípadne v akom smere). Pri hodnotení dôkazov po stránke ich zákonnosti skúma súd, či dôkazy boli získané a vykonané spôsobom zodpovedajúcim zákonu alebo, či v tomto smere vykazujú vady (či ide o dôkazy zákonné alebo nezákonné); k dôkazom, ktoré boli získané alebo vykonané v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, súd neprihliadne. Hodnotením dôkazov z hľadiska ich pravdivosti súd dochádza k záveru, ktoré skutočnosti, o ktorých dôkazy (pre rozhodnutie významné a zákonné) podávajú správu, možno považovať za pravdivé (dokázané) a ktoré nie. Vyhodnotenie dôkazov z hľadiska pravdivosti predpokladá tiež posúdenie vierohodnosti dôkazom poskytovanej správy podľa druhu dôkazného prostriedku a spôsobu, akým sa podľa zákona vykonáva. Pri dôkaze výpoveďou svedka musí súd vyhodnotiť vierohodnosť výpovede s prihliadnutím na to, aký má svedok vzťah k stranám konania a k veci, a aká je jeho rozumová a duševnej úroveň, na okolnosti, ktoré sprevádzali jeho vnímanie skutočností, o ktorých vypovedá, vzhľadom na spôsob reprodukcie týchto skutočností a na správanie pri výsluchu (presvedčivosť, istota, plynulosť výpovede, ochota odpovedať na otázky a pod.) a k poznatkom, získaným na základe hodnotenia iných dôkazov (do akej miery je dôkaz výpovede svedka súladný s inými dôkazmi, či im odporuje, prípadne či sa vzájomne dopĺňajú); celkové posúdenie z uvedených hľadísk potom poskytuje záver o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených (preukazovaných) skutočností.

20. Odvolací súd nezistil okolnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť nevieryhodnosť svedkyne Márie Koreňovej alebo nepravdivosť jej tvrdení, keď takéto okolnosti nevyplývajú z obsahu spisu. Táto svedkyňa vysvetlila postoj vnímania vzťahu poručiťky so žalobkyňou, ktorým vysvetlením podporila tvrdenia žalovaných, vedela a súdu sprostredkovala skutočnosti, ktorými disponovala priamo od poručiťky. Táto svedkyňa nemala žiaden priamy záujem na výsledku sporu, a zároveň bola priamym svedkom poručiťkou predneseného vnímania kvality rodinných väzieb. Odvolací súd v tomto smere akcentuje procesný stav, podľa ktorého návrh na výsluch svedkyne podaním zo dňa 20.2.2012 (č. I. spisu 143) predniesla práve žalobkyňa s odôvodnením, že v prípade A. D. ide o dlhodobú priateľku poručiťky, ktorá stojí mimo rodinných vzťahov, a s ktorou poručiťka udržiavala stále osobné kontakty, a ktorá svedkyňa sa vie vyjadriť k rodinným vzťahom účastníkov, predovšetkým poručiťky a navrhovateľky, a to aj k obdobiu spisania závetu. Skutočnosť priateľského vzťahu A. D. s poručiťkou, následne podporuje aj návrh na jej svedecký výsluch prednesený podaním z 4.3.2013 žalovaným v 1. rade (č. I. spisu 144). To, že svedkyňu, ktorá mala 88 rokov, na pojednávanie dňa 11.4.2013 priviezol žalovaný v 1. rade a svedkyňu pred pojednávaním aj navštívil samo o sebe hodnovernosť jej výpovede nespochybňuje, pretože žalobkyňa vzhľadom na to, ako zafinancovala vzťah svedkyne a poručiťky musela vedieť o tom, že sa so žalovaným v 1. rade poznajú. Strany sporu mali možnosť klásť svedkyňi otázky a tým závery jej výpovede spochybníť alebo aj vyvrátiť. Zo zápisnice o výsluchu svedkyne A. D. takýto skutkový stav ale nevyplýva. Výpoveď svedkyne A. D. svedkovia X. B. (manžel žalobkyne), O. W. W. P. (synovia žalobkyne) spoľahlivo nespochybnili. Pokiaľ aj všetci traja vypovedali o veľmi dobrom vzťahu poručiťky a žalobkyne, o podpore poručiťky žalobkyňou finančným prispievaním a darčekom, ich výpovede sa rozchádzali nielen v rozsahu frekvencii návštev, ale aj v spôsobe týchto návštev, keď žalobkyňa tvrdila, že s manželom bývali aj u poručiťky v byte (garzónke) na Fedinovej ulici, spali na rozťahovacej vŕfande, čo ale X. B. poprel, keď uviedol, že v tomto byte nikdy nespali, nebolo tam miesto. Pre účely vyhodnotenia spoľahlivosti svedeckého dôkazu X. B. nie je podstatné, že sa spôsob návštev poručiťky na Fedinovej ulici netýka obdobia predchádzajúceho vydedeniu, ale samotná protichodnosť tvrdení žalobkyne a svedka v tak podstatnej otázke, ako mali žalobkyňa a jej manžel zabezpečené bývanie pri návšteve Slovenska, čím je komplexná vierohodnosť ich výpovedí spochybnená. Žalobkyňa tvrdila, že kvalitu vzťahu s poručiťkou, respektíve jej záujem o ňu, o jej starostlivosť spočívala vo finančnej podpore, ktoré jej v čase do presťahovania sa do bytu na Fedinovej ulici (poznámka odvolacieho súdu byt bol kúpený v septembri 2005) posielala mesačne a hotovosť jej odovzdali aj pri návštevách, svedok manžel X. B. ale tvrdil, že po prechode nemeckej marky na euro (rok 1999) nechávali poručiťke hotovosť len pri návštevách. Svedok O. P. vypovedal, že po prechode na euro žalobkyňa poručiťke nechávala pri návštevách hotovosť a svedok W. P. uviedol, že peňažný príspevok žalobkyňa posielala poručiťke v listoch. Vzhľadom na príbuzenský vzťah týchto svedkov so žalobkyňou a rozpory v ich výpovediach postupoval súd prvej inštancie správne, keď dôkazu svedkyňou A. D. priznal najvyššiu hodnotu pravdivosti a o tento dôkaz oprel primárne rozhodujúce skutkové zistenia. Informácie, ktoré poskytli títo svedkovia nemôžu popri sebe obstáť a nie sú spôsobilé spochybníť vierohodnosť svedkyne A. D., nepriamo podporené aj výpoveďami svedka L. S.. Tento svedok síce neposkytol informácie k skutkovému deju v období pred vydedením, ale ako sused poručiťky v byte na Fedinovej ulici s poukazom na spoločenskú povahu poručiťky mal prehľad o jej kontaktoch s príbuznými, pričom vypovedal, že tieto pozostávali výlučne z osoby žalovaného v 1. rade, jeho dcéry a kamarátiek poručiťky, neregistroval, že by u poručiťky prespala návšteva, nemal o osobe žalobkyne ani vedomosť a jeho výpoveď poskytuje nepriamy dôkaz o celkovom charaktere vzťahu poručiťka a žalobkyňa. Pre účely vyhodnotenia výsledkov dokazovania v prospech tvrdení žalobkyne nemožno ako relevantnú vyhodnotiť výpoveď svedkyne Kratochvílovej, keď táto vypovedala, že sa s poručiťkou o rodine nebavili, k starostlivosti potomkov o poručiťku sa nevie vyjadriť. Predniesla síce, že má vedomosť o návšteve poručiťky žalobkyňou, k čomu odvolací súd prednáša, že návštevy žalobkyne samotné neboli sporné, sporná bola ich kvalita, ktorá z pohľadu poručiťky mala byť zo strany žalobkyne povrchná. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na to, že podľa svedka X. B., sa tento od poručiťky v dobe keď žila v domove pre dôchodcov, za prítomnosti žalobkyne od poručiťky dozvedeli, že žalobkyňu vydedila, k čomu ju mal podľa svedka prinútiť práve žalovaný v 1. rade. Žalobkyňa v dedičskom konaní po poručiťke listom z 23.1.2012 (č. I. 31 dedičského spisu po poručiťke) oznámila, že o vydedení nevedela. Aj z uvedeného potom vyplýva výrazný rozpor tvrdení, ktorý svedčí o účelovosti tvrdení v prospech vývoja skutkového deja. Pokiaľ by svedok X. B. vypovedal pravdivo, potom je nepochopiteľný, vzhľadom na obsah výpovede svedka, postup žalobkyne, ktorá mohla rozhodnutie poručiťky vydediť ju zvrátiť, pretože poručiťka môže svoje rozhodnutie o vydedení zrušiť. Vyššie uvedené pre danú vec znamená, že aj keď súd prvej inštancie svoj záver o nedôveryhodnosti svedkov

X. B. (manžel) žalobkyne, O. P. W. W. P. (synovia žalobkyne) odôvodnil stručne len príbuzenským vzťahom so žalobkyňou a rozpornosťou ich tvrdení v spôsoboch výkonu vzťahu žalobkyne a poručiťky (poukázal na rozpornosť tvrdení ohľadom finančnej výpomoci, o telefonickom kontakte, keď žalobkyňa nevedela uviesť telefónne číslo poručiťky), ktorý záver vyslovil v kontexte s ostatnými vykonanými dôkazmi najmä svedkyne A. D., odvolací súd konštatuje, že záver súdu prvej inštancie o tom, že je možné správanie sa žalobkyne voči poručiťke označené v listine o vydedení posúdiť ako dôvod vydedenia, v zmysle zákonného ustanovenie § 469a odsek 1, písmeno b) OZ má oporu vo výsledkoch dokazovaním zisteného skutkového stavu danej veci, ktoré dokazovanie vzhľadom na kolíziu záujmov strán sporu bolo ovládané práve návrhmi procesných strán. Prijatím záveru, že listina o vydedení zo dňa 4.10.2005 obsahuje platný dôvod vydedenia podľa § 469a odsek 1 písmeno b) OZ, nebolo potrebné v danej veci zaoberať sa posúdením dôvodu vydedenia podľa § 469 odsek 1 písmeno a) OZ, pretože keby aj tento dôvod vydedenia nebol preukázaný, nemohlo by to mať vplyv na celkový záver o platnosti vydedenia žalobkyne, z dôvodu podľa § 469a odsek 1 písmeno b) OZ.

21. Pokiaľ žalobkyňa namietala neplatnosť notárskej zápisnice v časti vydedenia okolnosťami spísania notárskej zápisnice, ktorej predchádzal prevod bytu poručiťky v Bratislave na Rezedovej ulici na syna žalobkyne O. P., ktorá skutočnosť podľa žalobkyne mala byť práve dôvodom pre spísanie závetu, pretože poručiťka tým mala považovať dedičskú líniu po žalobkyňi za vybavenú, čo vyriešila bezdôvodným vydedením, čím ale podľa žalobkyňi došlo k obchádzaniu zákona, odvolací súd poukazuje na to, že závet a vydedenie sú samostatné právne úkony. Tieto úkony síce poručiťka urobila v jednej notárskej zápisnici, z ktorej obsahu však nie je možné vyvodiť podmienenie jedného úkonu druhým a každý z týchto úkonov je nezávislým od úkonu druhého. Z obsahu notárskej zápisnice je zrejmé, že dôvodom vydedenia potomkov je práve nedostatok starostlivosti, a teda záujmu vydedených potomkov o poručiťku, ktorého potrebu poručiťka odôvodňuje aj svojim vekom 86 rokov. Žalobkyňou namietaný vplyv žalovaného v 1. rade na obsah notárskej zápisnice, respektíve na slobodu vôľového konania poručiťky zostal len v rovine tvrdenia, pretože len samotná prítomnosť žalovaného v 1. rade v byte poručiťky v čase spísania notárskej, nie je spôsobilá spochybniť a preukázať nesprávnosť vykonania notárskej činnosti notárom, ako osoby určenej k tejto činnosti štátom. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že zmysle § 36 zákona č. 323/1992 Zb. - Notárskeho poriadku je notár povinný odmietnuť vykonať požadovaný úkon, ak je zjavné, že požadovaný úkon odporuje zákonu alebo zákon obchádza, ktorý stav v súdnej veci konajúci notár ale zjavne, keďže notársku zápisnicu vyhotovil, nezistil. Súd prvej inštancie preto správne konštatoval, že tým, že žalobkyňa neprodukovala ani jeden dôkaz, ktorým by spochybnila platnosť notárskej zápisnice, spĺňa notárska zápisnica materiálne a formálne náležitosti listiny o vydedení predpokladané právnymi predpismi.

22. Z hľadiska vymedzených odvolacích dôvodov nebolo možné dospieť na základe odvolacích námietok žalobkyne k inému právnenému záveru, než ku ktorému dospel súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre zistenie skutkového stavu, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotil správne a správne posúdil vec aj po právnej stránke. Odvolacie námietky žalobkyne neboli spôsobilé spochybniť správnosť napadnutého rozsudku, a preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch, ktorým zamietol žalobu v časti určenia, že žalobkyňa je dedičkou po poručiťke X. D. E. B. X.X.XXXX, Y. B. XX.X.XXXX a v časti určenia, že notárska zápisnica zo dňa 4.10.2005, č. N 141/2005, NZ 46285/2005, NCRIs 45677/2005 spísaná Notárskym úradom JUDr. Jany Mikušovej je v časti vydedenia žalobkyne neplatná ako vecne správny, v zmysle § 387 odsek 1 CSP potvrdil. Odvolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

23. Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

24. Podľa § 373 ods. 1 CSP ak odvolanie obsahuje odstrániteľné vady, súd prvej inštancie vyzve odvolateľa, aby chýbajúce náležitosti doplnil, a poučí ho o následkoch neodstránenia väd odvolania. Súd nevyzýva na doplnenie odvolacích dôvodov.

25. Podľa § 386 písm. d) CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak nemá náležitosti podľa § 363, ak pre vady odvolania nemožno v odvolacom konaní pokračovať.

26. Žalobkyňa odvolaním napadla aj výrok rozsudku, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti určenia, že žalovaný v 1. rade nie je dedičom po poručiiteľke (výrok II), pričom ale neuviedla v akom konkrétnom pochybení vidí naplnenie uplatneného odvolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom ustálení skutkových zistení súdom prvej inštancie, na základe vykonaných dôkazov a v nesprávnom právnom posúdení veci, respektíve neuviedla žiadnu skutkovú a právnu argumentáciu. Keďže vymedzenie riadneho odvolacieho dôvodu nebolo možné vyvodit' ani z obsahu odvolania a na jeho doplnenie súd odvolateľa nevyzýva, musel odvolací súd odvolanie žalobkyne vo vzťahu k výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým zamietol žalobu žalobkyne o určenie, že žalovaný v 1. rade nie je dedičom po poručiiteľke X. D. E. B. X.X.XXXX, Y. B. XX.X.XXXX postupom podľa § 386 písm. d) CSP odmietnuť.

27. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 odsek 1 v spojení s § 262 odsek 1 CSP. Žalovanému v 1. rade, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. V zmysle § 262 odsek 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Žalovanému v 2. rade, ktorý mal rovnako úspech v odvolacom konaní, náhrada trov odvolacieho konania priznaná nebola, pretože mu trovy v odvolacom konaní nevznikli

28. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 CSP).

(1) Dovolanie podľa § 421 odsek 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).